

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Mats Strandberg
FÄRJAN (BLOOD CRUISE)

Copyright © Mats Strandberg 2015 by Agreement with Grand Agency
Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03583-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

MATS STRANDBERG

**KRVAVO
KRSTARENJE**

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

*Ova knjiga posvećena je mojoj majci,
koja me je naučila da čitam i koja me je uvek
ohrabrivala da pišem. Volim te i nedostaješ mi.*

Marijane

Skoro sat vremena ostalo je do isplovljavanja broda. Još može da se predomisli. Još može da zgrabi svoju torbu i ode, da se probije kroz zgradu terminala i popne se uz pristanište, uđe u podzemnu, vrati se na Glavnu stokholmsku stanicu i otputuje skroz do svog doma u Encéping. Može sasvim da zaboravi na ovu potpuno šašavu ideju. Možda će u jednom trenutku čak moći da se dobro nasmeje na račun prethodne noći, kada je sedela u svojoj kuhinji, u kojoj glasovi sa radija nisu bili sasvim u mogućnosti da prikriju kuckanje časovnika na zidu. Nakon što je popila previše riohe, odlučila je da stane. Iskapila je još jednu čašu i rešila da nešto preduzme. Da iskoristi dan. Da iskoristi avanturu.

Naravno, u jednom trenutku sigurno će moći da se nasmeje zbog svega. Ali Marijane sumnja u to. Smešno je smeјati se sebi kada nema nikog da se smeje s vama.

I čemu uopšte može da doprinese ovaj kapric? Ranije te večeri videla je jednu reklamu na televiziji – ljude u večernjoj odeći koji su izgledali kao obični ljudi, samo malo srećniji – ali to jedva da je dovoljno objašnjenje. To ne liči na nju.

Hitro je rezervisala kartu da se ne bi predomislila. Bila je toliko uzbuđena da je jedva zaspala, čak i nakon sveg tog vina. I taj osećaj je ostao u njoj čitavog jutra, dok je farbala kosu, kao i čitavog poslepodneva dok se pakovala, skroz do ovog mesta. Kao da je avantura već počela da se odvija. Kao da je mogla stvarno da pobegne od sebe bežeći od svog svakodnevnog života. Ali sada je sopstveni odraz posmatra i u glavi joj tutnji, kajanje je obuzima poput mamurluka koji se hvata na već postojeći mamurluk.

Marijane se naginje napred i ispravlja ono malo pogrešno nanete maskare. Pri plavičastom neonskom svetlu ženskog toaleta u zgradi terminala, torbe koje gleda izgledaju sasvim groteskno. Uzmiče jedan korak.

Prolazi prstima kroz tanku i kratku kosu. Još može da oseti slab miris farbe za kosu. Vadi karmin iz torbice i završava šminkanje uz nekoliko uobičajenih pokreta rukom, cokćući usnama prema odrazu u ogledalu. Potiskuje mračni oblak koji želi da se nadme u njoj i da je celu proguta.

Iz jednog boksa čuje se kako neko pušta vodu i vrata se otključavaju. Marijane se uspravlja i poravnava bluzu. Mora se sabrati, mora. Tamno-kosa mlada žena u jarkoružičastoj bluzi bez rukava izlazi iz boksa i prilazi umivaoniku pored onog ispred kog je Marijane. Ova krišom proučava glatku kožu ženinih ruku, mišiće koji se ispod nje mogu nazreti dok pere ruke i uzima ubrus. Previše je mršava. Crte lica su joj toliko oštre da deluju skoro muške. Pa ipak, Marijane pretpostavlja da bi je većina ljudi smatrala lepoticom. Seksi, u najmanju ruku. Miniijaturni dijamant sjaji s jednog od njenih prednjih zuba. Ružičasti veštački dijamanti stoje na stražnjim džepovima njenih farmerki. Marijane hvata sebe kako zuri u njih i hitro se okreće. Ali devojka izlazi na terminal i ne pogledavši je.

Nevidljiva je. I pita se je li uopšte moguće da je ikada bila tako mlada.

Bilo je to davno. Neko drugo vreme, neki drugi grad. Tada je bila udata za čoveka koji ju je voleo najbolje što je umeo. Deca su bila mala i još je verovala da je ona neko polubožanstvo. Imala je posao koji joj je svakodnevno ulivao samopouzdanje. I njene komšije su je uvek rado primale na šoljicu kafe kada je mogla da odvoji vreme.

Neverovatno, ali bilo je dana kada je Marijane sanjala o tome da bude sama. Nekoliko sati u sopstvenoj kompaniji, da bi čula sopstvene misli, bilo je kao nedostižan luksuz.

Ako je tada i bilo tako, sada se bukvalno kupa u luksuzu. Zapravo, luksuz je sve što joj je preostalo.

Marijane proverava zube zbog zaostalog karmina. Gleda u svoj kofer sa točkićima, poklon čitalačkog kluba čiji je član.

Prebacuje kaput preko ruke, odlučno grabi kofer i izlazi iz toaleta.

U zgradi terminala vlada velika buka. Nekoliko ljudi već se poređalo kod pregrada i čeka da ih puste dalje. Osvrće se oko sebe, shvatajući da su njena ružičasta bluza i suknja do kolena previše službeni. Većina žena u šezdesetim obučena je poput tinejdžera, u farmerke i dukserice s kapuljačama, ili sasvim suprotno, krije se pod bezobličnim tunikama i haljinama koje liče na šatore. Marijane se ne uklapa ni u jednu od ove dve grupe. Izgleda kao uštogljena, penzionisana medicinska sestra. Što

zapravo i jeste. Primorava sebe da prizna kako je većina njih starija od nje, ružnija od nje. I ona ima prava da bude ovde.

Marijane kreće prema baru, na drugom kraju terminala. Točkići njenog kofera zvuče kao da za sobom vuče parni valjak po kamenom podu.

Stigavši do pulta, počinje da razgleda sjajne flaše i pivske točilice. Cene su kredom ispisane na tabli. Marijane poručuje kafu s bejlisom i nada se da je piće u avionu jeftinije. Je li i u barovima piće bez poreza? Trebalo je da to proveriti. Zašto nije proverila? Piće joj je, u visokoj duraleks čaši, poslužila devojka sa sjajnim metalik opiljcima na usnama i obrvama. Ne gleda u Marijane, što ovoj olakšava savest zbog neostavljanja bakšiša.

U stražnjem staklenom delu nalazi se jedan slobodan sto. Marijane pažljivo bira putanju između stolova, vukući bučni kofer i kaput koji se čini velikim poput jorgana. Čaša joj peče prste. Kaiš torbice joj spada s ramena i pada joj na pregib ruke. Ali ona konačno stiže do stola. Spušta čašu. Podiže kaiš i nekim čudom uspeva da se provuče kroz uski razmak između stolova, sa kaputom i stvarima, ne srušivši ni jednu jedinu stvar. Smestivši se na stolicu, odjednom oseća da je sasvim iscrpljena. Oprezno otpija gutljaj; tečnost ni blizu nije vruća poput čaše, pa nastavlja žedno da pije. Ukusi alkohola, šećera i kofeina lagano joj se šire telom.

Marijane podiže glavu i gleda ogledalo na plafonu. Malo se uspravlja. Iz ptičje perspektive ne mogu se videti bore na njenom vratu, a zategnutost kože oko vilice čini da ova izgleda kao isklesana. Možda je to zato što je ogledalo nijansirano, ali širi oči ugledavši lice koje bi moglo da prođe skoro kao osunčano. Prelazi prstima preko vilice, sve dok ne shvati da se ulepšava u javnosti. Spušta se niže u stolicu i otpija još jedan gutljaj. Pita se koliko joj fali da postane zaista ekscentrična. Jednom prilikom je stigla skroz do autobuske stanice i tek onda primetila da je izašla u donjem delu pidžame.

Crni oblak ponovo preti da je ispuni. Marijane sklapa oči, slušajući smeh i razgovor oko sebe. Do nje dopire neki glasan zvuk srkanja. Kada se okrene, opazi malog Azijca koji proučava svoju čašu, u kojoj su ostale samo kockice leda. Njegov otac zajapurenog lica zalepio je telefon za uvo; a izgleda kao da mrzi čitav svet.

Marijane želi da i dalje puši, da može da izađe na pristanište i popuši cigaretu tek da bi nešto radila. Ali barem je ovde. Okružena zvukom.

I donosi odluke. Ne, ovo ne liči na nju. Ali toliko joj je muka da bude ono što jeste.

Ne može da se vrati kući. Čitavo leto provela je sklopčana u svom stanu, slušajući smeh, glasove i muziku iz ostalih stanova u zgradi, sa balkona, sa ulice ispod njene kuhinje. Zvuci života koji se svugde odvija. Kod kuće, prokleti kuhinjski sat i dalje otkucava, a kalendar sa slikama unuka koje jedva poznaje odbrojava dane do Božića. Ako bi sada otišla kući, za- uvek bi ostala zatočena u samoći. Nikada više ne bi pokušala ovako nešto.

Marijane odjednom primećuje jednog muškarca za susednim stolom koji joj se toplo osmehuje i pokušava da uhvati njen pogled. Pretvara se da traži nešto po svojoj torbici. Čovekove oči su krupne spram njegovog košatog i usukanog lica. Kosa mu je predugačka za njen ukus. Trebalo je da ponese neku knjigu. U nedostatku boljih opcija, vadi kartu i proučava je možda previše teatralno. Logotip brodske kompanije nalazi se u gornjem desnom uglu: neopisiva bela ptica sa lulom i kapetanskom šapkom.

„Hej, luče. Jesi li sama?“

Marijane iz čistog refleksa podiže glavu. Pogled joj se susreće sa čovekovim. Primorava sebe da ne okrene glavu.

Da, malo je oronuo. I svetloplavi teksas prsluk mu je prljav. Ali sigurno je u nekom trenutku bio prelep čovek. Može to da vidi ispod lica koje sada nosi. Isto kao što se nadala da neko vidi ono što ona nosi ispod svog.

„Da“, kaže i nakašlja se. „Trebalo je da putujem sa prijateljicom, ali pobrkala je datume; upravo sam saznala. Mislila je da idemo sledećeg četvrtka, pa sam... Mislila sam da, kad već imam kartu, da bih mogla...“

Odjednom začuti i zaključuje ovo sležući ramenima s nadom da to deluje nehajno. Glas joj zvuči promuklo, kao da su joj se glasne žice osušile. Nije ih koristila nekoliko dana. A laž koju je prethodne noći tako brižljivo smislila u slučaju da se dogodi nešto ovakvo odjednom zvuči smešno providno. Ali čovek joj se samo osmehuje.

„Onda hajdete s nama – treba vam neko s kim ćete nazdraviti!“ kaže.

Deluje već pripito. A jedan brzi pogled na one za njegovim stolom dovoljan je da potvrdi da su mu prijatelji u još gorem stanju. Nekada davno Marijane ne bi ni pomislila da prihvati ponudu ovakvih muškaraca.

Ako pristanem, pretvoriću se u jednu od njih, razmišlja u sebi. Ali nije baš da mogu da budem izbirljiva, zar ne? Osim toga, zar „izbirljivost“ nije samo kukavičluk s drugim imenom?

Krvavo krstarenje

U pitanju su samo dvadeset četiri sata, podseća sebe. A onda će se brod vratiti u Stockholm. Ako se ispostavi da je pogrešila, može da stavi ovo sećanje na mesto na koje je već toliko toga pohranila, upravo suprotno od kovčega s blagom.

„Naravno“, govori. „Da. Hvala vam. To bi bilo baš lepo.“

Stolica joj glasno škripi po podu dok se primiće njihovom stolu.

„Zovem se Jeran“, kaže.

„Marijane.“

„Marijane“, ponavlja i blago cokće usnama. „Da, to vam zaista pri-
staje. Slatki ste poput marijane mints.“

Na sreću, nema potrebe da na to odgovara. Počinje da je upoznaje sa ostalima. Ona im klima glavom, prema svakom pojedinačno, zaboravljajući imena istog trena kad ih je čula. Neobično liče jedan na drugog. Isti stomaci štrče ispod istih kariranih košulja. Pita se da li se poznaju otkako su bili mladi. Je li Jeran onaj koji je uvek bio najzgodniji i koji je mamio devojke da se pridruže grupi?

Kafa joj se već ohladila, ali, pre nego što je stigla da je popije, jedan od Jeranovih drugova se vraća sa pivom za sve, uključujući i nju. Marijane ne govori mnogo, ali nikome to naizgled ne smeta. Piju, a ona prestaje da razmišlja previše, iznova počevši da oseća neizvesnost. Neizvesnost je sve jača i jača, a ona mora primorati sebe da prestane glasno da se smeje kao neki seoski idiot. Nakon što je jedan od Jeranovih drugova ispričao loš vic, ona grabi priliku. Smeh joj je previše grohotan i previše glasan.

Tužno je, u stvari, koliko joj je nedostajalo nešto tako jednostavno poput sedenja za stolom sa prijateljima. Da negde pripada. Da se oseća pozvanom, i to ne iz obaveze.

Jeran se naginje ka njoj.

„Ova situacija sa vašom prijateljicom nije srećna po vas, ali je proketo srećna okolnost za mene“, kaže, a dah mu je topao i vlažan dok joj govori u uvo.

Albin

Albin sedi glave zarivene u šake, žvaćući slamku. Usisava otopljeni led sa dna čaše glasno srčuci. U tragovima se oseća ukus koka-kole. Kao da

pije ledenu pljuvačku nekoga ko je pio kolu pre petnaest minuta. Kikoće se. Lo bi se dopala ta šala. Ali Lo još nije stigla.

Zuri kroz svoju staklenu pregradu u sve strance koji se movaju po terminalu. Neki tip nosi bapsku odeću, a preko polovine lica mu je razmazan karmin. Na kartonu koji mu visi oko vrata piše: POLJUPCI NA PRODAJU. 5 KRUNA. Prijatelji ga snimaju telefonom, ali po načinu na koji se smeju vidi se da se ne zabavljaju. Albin ponovo srće na slamku.

„Abe“, kaže mu mama. „Molim te, nemoj.“

Gleda ga pogledom koji znači da je tata ionako već dovoljno nervozan. Ne pogoršavaj stvari. Albin se zavaljuje u stolici. Pokušava mirno da sedi.

Čuje nekakav smeh koji zvuči skoro kao pasji lavež. Gleda u tom pravcu i uočava par gojaznih devojaka nekoliko stolova dalje. Ona koja se smeje ima kikice i nešto ružičasto oko guše. Zabacuje glavu i trpa punu šaku kikirikija u usta. Nekoliko kikirikija pada joj između dojki, koje su veće od najvećih koje je ikada pre video. A suknja joj je toliko kratka da skoro ne može ni da je vidi dok sedi.

„Šta će joj uopšte mobilni telefon ako je stalno isključen?“, uzvikuje njegov otac i uz tresak spušta svoj telefon na sto. „Klasična jebena Linda.“

„Smiri se, Mortene“, mama ga umiruje. „Ne znamo čak ni zašto kasne.“

„Upravo zato to i kažem. Čovek bi pomislio da bi moja sestra pozvala da ne moramo da sedimo ovde i pitamo se kuda su otišli. To je prosto nepoštovanje.“ Otac se okreće prema njemu. „Jesi li siguran da nemaš Loin broj?“

„Da, rekao sam ti već.“

Bolno je to ponovo priznavati. Lo se nije javila da mu da novi broj. Nisu razgovarali skoro godinu dana. Jedva da su pisali jedno drugom otkako se preselila u Ešilstunu. Brine se da bi Lo mogla biti ljuta na njega zbog nečeg, zbog nečeg što je sigurno samo nesporazum, ali mama mu neprekidno govori da je Lo verovatno veoma zauzeta oko škole, pošto njoj učenje ne ide tako lako kao njemu, a sada, pošto su u šestom razredu, sve je mnogo komplikovanije. Kada mama to tako kaže, zvuči isto kao kada pokušava da ubedi Albina da su deca koja ga kinje u školi samo ljubomorna.

Ali Albin zna da nije tako. Nema razloga da bilo ko na njega bude ljubomorani. Možda je i bio sladak kada je bio mali, ali sada to više nije slučaj. Najniži je u razredu, glas mu je još visok i piskutav i nije dobar ni

u jednom sportu, kao ni u bilo čemu drugom što je za dečake bitno da bi bili popularni. To je činjenica. Baš kao što je i činjenica da Lo ne bi prestala da razgovara s njim da se nešto nije dogodilo.

Lo nije samo sestra. Bila mu je najbolja prijateljica dok je živela u Skultuni. A onda je odjednom tetka Linda odlučila da se preseli i Lo nije imala izbora osim da ode.

Lo, koja je umela da ga nasmeje kao niko drugi, zbog koje se smejaio toliko jako da se skoro uspaničio jer je pomislio da to nikada neće prestati. Lo, koja mu je rekla istinu o tome kako je deda umro. Zajedno su plakali jer je samoubistvo tako tužno, ali tajna, sramna istina je da je *voleo* da plače sa Lo; osećao se dobro. Konačno je postojalo nešto tužno, nešto što mogu da podele, za razliku od ostalih stvari, o kojima čak i ne može da razgovara sa Lo.

„Ne, Stela“, napet glas nekog čoveka dopro je negde iza Albina. „Prestani. Želiš li da odeš pravo u krevet kada se ukrcamo? Želiš li to, Stela?“

Njegova pitanja izazivaju razljućeno zavijanje.

„Onda odmah prestani s tim. Nije smešno, Stela. Rekao sam ne! Ne, Stela, ne radi to. Molim te, Stela, čuješ li?“

Stela još jednom vrisne i neko staklo puca. Albin oseća da mu je tata sve razdraženiji i razdraženiji i da mu je mama sve nervoznija i nervoznija zbog toga što će *napraviti scenu*. Krajičkom oka, Albin primećuje poznati pokret. Trzanje glavom dok tata prazni čašu. Lice mu je sada još crvenije.

„Možda su se zaglavili u saobraćaju“, kaže mu mama. „Sada je špic; mnogo ljudi pokušava da se vrati kući s posla.“

Albin se pita zašto se uopšte i trudi. Kada je tata u ovakvom raspoloženju, nema šanse da ga bilo ko smiri. Ako pokušava, samo se još više razdraži.

„Trebalo je da ih pokupimo usput“, kaže. „Ali onda bi se Linda verovatno postarala da niko od nas ne stigne na vreme.“

Okreće čašu dlanovima. Glas mu je već donekle nesiguran i kao da mu sedi negde dublje u grlu.

„Sigurna sam da će stići“, kaže mu mama gledajući na ručni sat. „Ne bi želela da razočara Lo.“

Otac samo frkće. Mama prestaje da govori, ali sad je već prekasno. Tišina među njima čini vazduh gustim i teškim za gutanje. Da su kod kuće, ovo bi bio trenutak kada bi Albin otišao u svoju sobu. Samo što se spremio da kaže kako mora u toalet, kada otac odgurne stolicu i ustane.

„Abe, još jedna kola?“

Albin odmahuje glavom; otac kreće ka šanku.

Mama se nakašlja kao da se sprema nešto da kaže. Možda da spomene ono od sinoć. Da mu je tata zaista umoran. Zbog posla. I da, pošto njoj treba toliko pomoći, nikad ne uspeva da se odmori. Ali Albin to sada ne želi da sluša. *Umoran*. Prezire reč *umoran*, to je njihova šifrovana reč za ono o čemu se ne govori. Otac mu je uvek ovakav, a posebno kada idu negde, ili rade nešto što bi trebalo da bude *zabavno*. On sve upropasti.

Albin odsečno vadi udžbenik istorije iz ranca, koji visi sa naslona stolice, i pronalazi deo iz kog će sledeće nedelje imati kontrolni. Mršti se. Pokušava da izgleda dovoljno zaokupljeno izučavanjem taktike spaljene zemlje, iako je skoro čitavu zna napamet.

„Baš je zgodno što izučavaš Švedsko carstvo upravo kada prelazimo Baltik“, kaže mama.

Ali Albin ne odgovara. Potpuno je nedostupan jer želi da je kazni zato što je još ljući na nju nego na oca. Mama bi mogla da se razvede i ne bi morali da žive s njim. Ali ona to ne želi. A on zna i zašto. Misli da joj je tata potreban.

Ponekad poželi da ga nikad nisu usvojili. Bolje bi mu bilo u sirotištu u Vijetnamu. Ili je mogao da završi bilo gde drugde u svetu. S nekom drugom porodicom.

„Vidite koga sam pronašao“, kaže njegov tata, a Albin se okreće.

Tata drži još jedno pivo; Albin vidi zbog bele pene koja se penje uz čašu da je već počeo da ga pije. Pored njega je Linda, plava kosa joj se rasula preko ramena. Jakna joj je paperjasta i ružičasta kao ispljunuta žvakaća guma. Saginje se i grli Albina. Hladan obraz prislanja uz njegov.

Ali gde je Lo?

Albin je ne vidi sve dok se Linda nije pomerila dalje uz sto da zagrlj njegovu majku. Čuje mamu kako zbija poznatu šalu koju uvek kazuje – *izvinjava se što ne ustaje* – a Linda se kikoće kao da je nikad pre nije čula. Ali svet oko Lo kao da bleđi, sve dok ona sama nije postala jedino što jasno vidi.

To je Lo, ali i nije Lo, bar nije Lo koju poznaje. Ne može prestati da zuri. Na licu ima maskaru, zbog čega joj oči izgledaju krupnije i bleđe. Kosa joj je porasla i malo je tamnija, boje meda. Noge joj izgledaju neverovatno dugačko u uskim farmerkama, koje se završavaju u paru patika

Krvavo krstarenje

sa leopard šarom. Skida šal i kožnu jaknu. Ispod nje ima sivi džemper, koji joj je skliznuo sa jednog ramena i otkrio crnu bretelu brusthaltera.

Lo izgleda kao jedna od onih devojčica iz njegove škole koje mu se ne bi javile ni za milion godina.

Ovo je mnogo gore od nesporazuma. Nesporazum je nešto što bi se moglo izgladiti.

„Hej“, govori oprezno, čuvši u tom kratkom slogu koliko mu glas zvuči dečje.

„Šokantno je uhvatiti te nad knjigom“, kaže ona.

Na sebi ima parfem koji miriše na karamelu i vanilu, a kada govori, zapahnjuju ga talasi slatkaste mente, od žvake koju žvače. Kratko ga grli i on oseća njene grudi kako ga pritiskaju. Albin se skoro plaši da je pogleda nakon što se uspravila, ali njeno novo, odraslo lice već se okrenulo. Sklanja pramen kose iza uveta. Nokti su joj lakirani u crnu boju.

„O, moja Lo, kako si porasla“, kaže njegoova mama. „Izgledaš veoma lepo.“

„Hvala, tetka Sila“, govori Lo i grli i nju, ali mnogo duže nego što je grlila Albina.

Mama pruža ruke visoko da Lo zagrlji skroz oko leđa.

„Ali si prokleta mršava ovih dana“, kaže njegov tata.

„Pa, raste“, odgovara njena mama.

„Nadam se da je to jedini razlog“, govori tata. „Momci vole kada devojka ima nešto što može da se uhvati, znaš.“

Albin samo želi da mu tata umukne ovog trena.

„Hvala na informaciji“, kaže Lo. „Moj najvažniji cilj u životu je da se dopadnem momcima.“

Tišina koja je usledila duža je nego što se čini, a onda njegov tata počinje da se smeje.

Linda započinje beskrajn monolog o tome kojim su putem krenuli iz Ešilstune i kakav je bio saobraćaj na svakom bogovetnom centimetru tog putovanja. Tata pije pivo ćutke, pasivno, dok mama daje sve od sebe da izgleda fascinirano Lindinom pričom. Lo koluta očima i vadi telefon; Albin hvata priliku da je kriomice gleda. Na kraju, Linda stiže do dela kada su s teškom mukom pronašli parking u blizini terminala i kad konačno prestaje da govori.

„Ipak ste stigle; to je najvažnije“, kaže njegoova mama, pogledavši tatu.

„Možda bi trebalo da stanemo u red“, odgovara on i prazni čašu.

Linda pogledom prati čašu dok je on spušta na sto. Albin ustaje, vraća udžbenik istorije u ranac i stavlja ranac na leđa.

Red sa druge strane staklene pregrade je sve duži i Albin primećuje da je počeo lagano da se kreće napred. Gleda u sat na zidu. Samo petnaest minuta do polaska. Ljudi koji sede za stolovima uzimaju stvari i ispijaju piće.

Mama se osvrće preko ramena i počinje da gura svoja kolica unatrag, sve vreme se izvinjavajući. Ljudi iza nje moraju da pomere svoj sto da bi je pustili da prođe. Ona cima palicu na rukohvatu kolica napred-natrag.

„Ovo je kao paralelno parkiranje“, kaže donekle previše veselim tonom koji odaje da je napeta.

„Jesi li dobro?“, pita Lo, a njegova mama odgovara istim prisilno veselim glasom: „Naravno, dušo.“

„Raduješ li se ovom krstarenju?“, pita Linda, mrseći Albinovu kosu.

„Da“, odgovara on refleksno.

„Drago mi je da se bar neko raduje“, kaže Linda. „Mislila sam da ću lancima morati da vežem Lo za automobil da bismo došle.“

Lo se okreće prema Albinu i pokazuje mu koliko je uvređena. Uopšte se nije radovala što će ga videti.

„Nisi htela da ideš?“, pita on.

„Naravno. Krstarenje do Finske je savet broj jedan koji bih preporučila narodu.“ Više čak i ne priča na isti način. Oseća se novi talas mente dok uzdiše. „Mama me ne pušta da sama ostajem kod kuće.“

„Sada nije vreme za tu vrstu razgovora, Lo“, kaže Linda i zuri u njegove roditelje. „Srećni ste što dečaci kasnije ulaze u pubertet. Ovo je ono što možete da očekujete.“

Lo ponovo koluta očima, ali nekako u isto vreme izgleda i zadovoljno.

„Ne nužno“, kaže tata. „Sva deca su drugačija. A i zavisi od toga koliko potrebu imaju da se ponašaju buntovno.“

Linda ne odgovara, ali, nakon što se on okrenuo, odmahuje glavom.

Kreću prema izlazu. Mama ide prva i Albin je čuje kako govori *bibip* nekoliko puta kada su stolovi preblizu ili kad joj neki kofer prepreči put. Okreće glavu. Kroz staklenu pregradu šaltera dva čuvara posmatraju ljude koji prolaze kroz kapiju.

„Zar nije srceparajuće što je mislila da može da se uvuče u tu mini-suknju?“ šapuće Lo donekle previše glasno dok prolaze pored devojke sa ružičastim krznom oko vrata.

„Lo“, kori je tetka Linda.

„Možda ćemo imati sreće, brod će potonuti kada se ove dve ukrcaju na njega. Onda bi se ova noćna mora okončala.“

Baltička harizma

Baltička harizma napravljena je 1989. u Splitu, u Hrvatskoj. Duga je 560 stopa, široka 92 i ima kapacitet za više od 2.000 ljudi. Ali prošlo je mnogo vremena otkako je trajekt registrovan u Švedskoj bio dupke pun. Danas je četvrtak i svega se nekih hiljadu dvesta putnika uliva kroz vrata. Veoma mali broj su deca. Skoro je novembar; polugodišnji raspust samo što se nije okončao. Leti, paluba je krcata stolicama, ali sada je potpuno prazna, ako izuzmemo nekoliko putnika koji su se jutros ukrkali u Finskoj. Gledaju u Stokholm, koji je hladan uprkos poslednjim zracima zalazećeg jesenjeg sunca. Neki nestrpljivo čekaju da *Harizma* isplovi iz luke da bi se otvorili barovi.

Žena po imenu Marijane je među poslednjima u bujici ljudi koja lagano teče kroz rampu, visoko iznad parkinga. Dugokosi čovek zagrlio ju je oko ramena. Sa druge strane stakla sunce visi nisko na nebu. Njegovo koso, zlatno svetlo umekšava crte njihovih lica. Prolaz skreće naglo ulevo, a onda Marijane uočava brod. Zapanjena je njegovom veličinom. Viši je od zgrade u kojoj živi. Nivo povrh nivoa, od belo-žutog metala. *Ne bi trebalo da može da pluta po površini*. Primećuje da je pramac otvoren, poput ogromnih, halapljivih usta, koja se hrane redom vozila. Pita se da li se to zove pramčani vizir i tlo joj se odjednom ljulja pod nogama kao da je već na moru. Razmišlja o kabini koju je rezervisala. Najjeftinija je, ispod palube sa automobilima. Ispod površine. Bez prozora. Brod kao da je sve veći sa svakim korakom. Ime BALTIČKA HARIZMA ispisano je uvijenim slovima, visokim nekoliko stopa. Ptica s lulom tera je da se široko osmehne. Želi da se okrene i otrči nazad na terminal. Ali čuje

kuckanje kuhinjskog sata u praznom stanu i nastavlja da korača. Pokušava da ignoriše iznenadni osećaj da su svi oni životinje koje pitomo koračaju kroz koral na putu do klanice.

Upravnik Andreas stoji pored ulaza i reklamira veče s karaokama i article iz bescarinskih prodavnica, smešeci se najtoplije što može. Direktor krstarenja bi to trebalo da čini, ali jutros se javio da je bolestan. To je drugi put otkako je prošlo leto. Andreas je svestan da direktor ima problema s pićem otkako je počeo da radi ovde.

Glavni na *Harizmi*, kapetan Bergren, stoji na mostu i otkačinje polja na listi za proveru, zajedno sa svojim osobljem. Uskoro će se odvojiti od doka pomoću navigatora i osmatračnice. Veoma blisko su upoznati sa hiljadama stena i sprudova u arhipelazima Stokholma i Oba. Kada *Harizma* izađe iz luke, dalje će ploviti na autopilotu, a kapetan će predati komandu svom kapetanu osoblja.

U odajama osoblja vlada grozničava atmosfera. Zaposleni, čija desetodnevna smena počinje večeras, uzeli su svoje uniforme i presvukli se. Konobari jurcaju iz kuhinje – *Harizmina* ogromna, potparena kuhinja, koja obezbeđuje hranu za sve restorane na brodu – noseći ogromne poslužavnike spremne za stolove u *Harizma bifeu*. Neki od njih su još marmurni od sinoćne zabave. Međusobno se ogovaraju ko je jutros završio u ambulanti na proveru nivoa alkohola u krvi i ko se nije izvukao zbog te provere. U bescarinskim prodavnicama, Anti sprovodi poslednje provere sa svojim osobljem. Kada ih otvore, pola sata nakon isplavlivanja, nestrpljivi red kupaca već će čekati ispred.

Voda je savršeno mirna u velikoj, okrugloj kadi spa-centra. Na površini vode se odražavaju oblaci i nebo, kroz panoramske prozore. Klupe za masažu nisu zauzete. Grejač u sauni slabo škripi.

Krvavo krstarenje

* * *

Dole, u pogonskom delu, motori se poslednji put pregledaju. Ako je most *Harizmin* mozak, onda su motori njegovo kucajuće srce. Glavni inženjer Viklund upravo je pozvao most i obavestio zaposlene da je punjenje gorivom gotovo i da je crevo bezbedno odvojeno. Posmatra svoje inženjere kroz prozor kontrolne sobe. Ispija kafu i spušta šolju, gledajući narandžasta vrata lifta za osoblje. Čim *Harizma* isplovi bezbedno iz luke i krene poznatom rutom prema Obu, pogonski inženjer broda preužeće i Viklund će moći da ode. Neće morati da se vrati sve dok se ne približe Olandu; planira da dugo drema.

Harizma je prošla gotovo sve što je mogla. U nedodijli Baltičkog mora, postavljene moralne granice nisu visoke, i to ne samo zbog jeftinog pića. Kao da se vreme i prostor krive, kao da uobičajena pravila prestaju da važe. A čitavu stvar nadgleda četvoro čuvara, zauzetih oko priprema za večer, svaki na svoj način. Četvoro ljudi sa zadatkom da očuvaju red u krajnjem haosu koji može da izazove hiljadu dvesta ljudi, većinom pijanih, strpanih u zatvoreni prostor iz kog ne mogu da odu.

Ispred pogonskog dela, na palubi sa vozilima, pripadnici osoblja daju instrukcije putnicima na švedskom, finskom i engleskom. Navodili su kamione, automobile, auto-kampere i dva autobusa na određena mesta. Sve je pažljivo kalibrisano da se obezbedi stabilnost broda. Vazduh je dole, gde sunce nikad ne sija, hladan i jako se oseća na benzin i izduvne gasove. Umorne kamiondžije i porodice na putovanju kreću se prema liftovima i stepenicama. Ubrzo će paluba za vozila biti zapečaćena i neće je otvoriti za putnike sve dok se ne približe luci Olanda. Veliki kamioni drežde ćutke u mraku poput uspavanih životinja, pričvršćeni za čelični pod teškim lancima.

Sve se odvija rutinski. *Baltička harizma* putuje istom rutom, iz dana u dan, čitave godine. Pristaje kraj Olanda nešto malo pre ponoći. Stiže u Obo u Finskoj oko sedam izjutra, kada najveći broj švedskih putnika i dalje čvrsto spava. Za dvadeset tri sata *Harizma* će se ponovo ukotviti u Stokholmu. Ali na ovom putovanju prisutna su dva putnika koja nijedan brod nikad nije video.

Jedan mali plavi dečak, od nekih pet godina, i jedna tamnokosa krupna žena upravo su izašli iz svog kampera. Deluju umorno, gledaju skoro čeznutljivo u jarko osvetljen lift, ali ipak biraju usko stepenište.

Oboje vrlo obazrivo ne podižu pogled, ne gledajući nikoga. Debeli sloj šminke ne može baš sasvim da sakrije činjenicu da nešto ipak nije u redu sa ženinim izbrazdanim licem. Dečak je navukao kapuljaču, grčevito stežući ručke svog vini pu ranca. Osećaju se na jorgovan, mentol i još nešto, nešto čudno, ali ipak poznato, a ljudi su to primetili i kriomice ih posmatraju. Žena se igra ovalnim zlatnim medaljonom na tankom lančiću koji joj visi oko vrata. Osim medaljona i zlatnog prstena na levom domalom prstu, nema drugog nakita. Desna šaka skrivena joj je u džepu kaputa. Gleda u malo stvorenje pored sebe. Njegove cipele šljapkaju po vinilnom podu. Uspón je previše strm za njegove majušne noge. U njenom pogledu ima mnogo ljubavi. I mnogo tuge. Ali ona ga se i plaši, plaši se da će ga izgubiti. Plaši se da je blizu ivice i plaši se šta će se dogoditi bude li kročio preko nje.

Iza staklenog zida na prelazu, Marijane i čovek po imenu Jeran koračaju kroz lučni prolaz od šperploče, ukrašen cvećem u živim bojama. Žena tamne, kuštrave kose upire aparat u njih; Jeran se osmehuje prema objektivu. Zatvarač škljoca i Marijane želi da je zamoli da ih fotografiše još jednom – nije bila spremna – ali žena je već uperila aparat u Jeranove prijatelje. U tom trenutku izbijaju na palubu. Bordo tepih je pod njihovim stopalima. Mesingana ograda, drveni paneli i lažni mermerni zidovi, kao i neprozirno staklo na vratima lifta, blešte pod jarkim svetlom. Gomila čistača se iskrcava. Sive uniforme, nijedno belačko lice među njima. Marijane skoro uopšte ne sluša šta upravnik ima da kaže o večerašnjoj ponudi, ne prepoznaje ni ime poznate ličnosti koja vodi karaoke večer.

Preplavljena je utiscima, strah koji je osećala nestaje, ne ostavljajući za sobom skoro nikakav trag. Ostaje samo nestrpljenje. *Kako bi osoba trebalo da iskusi sve ovo za samo dvadeset četiri sata?* Ali sada je ovde. I Jeranova ruka koja počiva na njoj stiska je jače. *Neka avantura počne.*